

8. Politiske bemærkninger

Udgangspunktet for underudvalgets arbejde er de undersøgelsesberetninger, som undersøgelseskommissioner udarbejder, men underudvalget kan undtagelsesvis foretage mindre undersøgelser til belysning af en sag, jf. forarbejderne til kapitel XVIII i Folketingets forretningsorden, jf. UUF alm. del – bilag 2.

Efter underudvalgets opfattelse har undersøgelseskommissionens beretning om Dan Lyngesagen, hvori bl.a. de faktiske forhold er grundigt beskrevet, kunnet danne udgangspunkt for underudvalgets forberedende behandling af sagen. Der er således ved underudvalgets behandling af Dan Lyngesagen ikke fundet behov for at iværksætte yderligere undersøgelser eller andre tiltag til brug for vurderingen af, om et ansvar kan gøres gældende over for justitsminister Lene Espersen.

Udvalget noterer sig undersøgelseskommissionens skarpe kritik af samarbejdet med Dan Lyngesagen og noterer sig, at kommissionen ikke har fundet grundlag for at søge enkeltpersoner draget til ansvar for det ledelsesmæssige svigt.

Udvalget har noteret sig de nye retningslinjer fra Rigsadvokaten vedrørende anvendelsen af meddelere og går ud fra, at disse retningslinjer vil forebygge, at noget lignende kan ske igen, og hvis det alligevel skulle ske, så muliggør, at enkeltpersoner kan drages til ansvar, da der så vil være sket overtrædelse af klare retningslinjer.

Af § 5 i lov om ministres ansvarlighed fremgår, at

»En minister straffes, hvis han forsætligt eller af grov uagtsomhed tilsidesætter de pligter, der påhviler ham efter grundloven eller lovgivningen i øvrigt eller efter hans stillings beskaffenhed.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder anvendelse, såfremt en minister giver Folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under Folketingets behandling af en sag fortier oplysninger, der er af væsentlig betydning for Tingets bedømmelse af sagen«.

Det er fast antaget, at ministre ikke er forpligtiget til at svare på spørgsmål fra Folketinget. En sådan pligt fremgår ikke af grundloven eller af lovgivningen i øvrigt. Det er således også fast antaget, at en minister efter § 20, stk. 4, i Folketingets forretningsorden ikke er retligt forpligtet

til at besvare § 20-spørgsmål. Vælger en minister imidlertid at svare, skal han svare korrekt og fyldestgørende.

I forhold til oplysninger af fortrolig karakter er det endvidere almindeligt antaget, at bestemmelsen i lov om ministres ansvarlighed ikke i sig selv giver Folketinget en særlig adgang til at afkræve en minister fortrolige oplysninger. En vis selvstændig betydning for vurderingen af spørgsmålet om omfanget af en ministers pligt til at give Folketinget oplysninger, selv om de er af fortrolig karakter, ligger dog i, at ministeren ikke over for Folketinget må fortie oplysninger af væsentlig betydning for Folketingets bedømmelse af sagen. Ministeren kan i den forbindelse ikke i almindelighed gøre gældende, at fortielsen var berettiget, fordi den oplysning, der var tale om at videregive, var fortrolig. Ministeren må i de tilfælde, hvor ministeren ikke ønsker at videregive oplysningen, gøre opmærksom på, at oplysninger af betydning for sagen foreligger, men at de som følge af fortrolighedshensyn ikke videregives, eller ikke kan videregives, f.eks. i en offentligt tilgængelig besvarelse af et § 20-spørgsmål.

Lov om ministres ansvarlighed § 5's betydning ligger i, at ministre er forpligtiget til at give korrekte og fyldestgørende oplysninger, hvis ministeren udtaler sig.

Udvalget udtaler, at muligheden for at stille spørgsmål til en minister er et af de værktøjer, som Folketinget har til rådighed med henblik på at kontrollere regeringen.

Det er en fundamental del af det demokratiske parlamentariske system, at Folketinget i udøvelsen af sin kontrolfunktion kan stille spørgsmål, og at regeringen leverer korrekte og fyldestgørende svar til Folketinget. At svarene skal være korrekte og fyldestgørende bidrager til gennemsigtigheden i det parlamentariske arbejde, og eventuelle uklarheder og fortielser i svar på spørgsmål vil kunne forringe denne gennemsigtighed og vil umiddelbart eller senere kunne medføre tvivl om forståelsen af ministerens svar.

Udvalget ønsker at fastholde den norm for ministersvar, der er fastlagt i praksis, således som det fremgår af notatet fra Lovsekretariatet af 14. december 2004, jf. UUF alm. del – bilag 2. Fra dette notat kan der bl.a. henvises til ambi-sagen, jf. notatets s. 4, note 11, og s. 6-7, hvori et flertal i Udvalget for Forretningsordenen fandt at måtte præcisere: »at ethvert svar fra en minister i sig